

Janáček kritikem českého Národního divadla v Brně

Obr. 14./ Fig. 14. Divadlo na Veverří ulici./ The theatre on Veverří ulice.

Slavnostní otevření stále české profesionální divadelní scény v Brně v přestavěném tanečním sále budovy hostince U Marovských na rohu Ratvitova náměstí (též Radwitplatz, dnešní Žerotínovo náměstí) a Veverří ulice mělo pochopitelně patřit „národní zpěvohře“ Bedřicha Smetany *Prodaná nevěsta*. Představení plánované na 29. listopadu 1884 se však neuskutečnilo. Den po schválení nově upraveného sálu stavební komisí totiž vypukl 26. listopadu v divadle požár, který částečně poškodil i hlediště. Ačkoliv byl díky rychlému zásahu brněnských hasičů včas uhašen, muselo se kvůli opravám slavnostní otevření odložit. Zahájení se posunulo na 6. prosince 1884, avšak úvodní představení bylo změněno z *Prodané nevěsty* na *Magelona*, tragédii Josefa Jiřího Kolára. První divadelní cedule ještě nesla název české Národní divadlo. Jistě ne náhodou 13. prosince téhož roku vyšlo první číslo Janáčkovy redigovaných *Hudebních listů* s podtitulem „Časopis věnovaný hudbě a umění divadelnímu“. Z Janáčkovy provolání uveřejněného na první straně časopisu je zřejmé, že primárním posláním nového periodika bylo informovat především o brněnském divadelním dění:

Dlouho a toužebně čekaná doba nadešla nám tedy přece: Národní divadlo otevřelo se Uměním! Skutek tento znamená pro Brno, pro veškerou Moravu novou dobu. Aby byla co nejvýznamnější pro národ náš, rozhodli jsme se vydávati týdeník „Hudební listy“, jenž by po čas divadelní sezóny stručně sice, ale nestranně a věcně referoval jak o opeře, tak i o dramate, což v denních listech z různých příčin se díti nemůže.¹

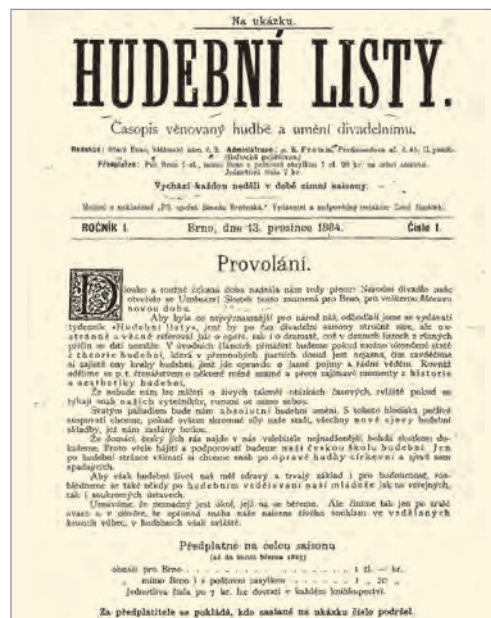
Poslední číslo *Hudebních listů* vyšlo 1. června 1888 a během tří a půl roku v nich Janáček uveřejnil přes padesát krátkých i rozsáhlejších recenzí na představení brněnského Prozatímního národního divadla. Janáček zde, a to je zajímavé, nerefereuje jen o premiérách a významných představeních, ale také o běžných reprízách.

První recenze patřila prvnímu opernímu představení v nově otevřeném divadle, Smetanově *Prodané nevěstě* uvedené 7. prosince 1884. Ač byl Janáček k výkonům kritický (silný a neúplný orchestr, který nutil sólisty i sbor k velké síle, prohřešky pěvců atd.), v závěru píše: „Chváliťi dlužno živost v provedení a nadšení účinkujících: nejlepší to záruka skvělejší

Janáček as a reviewer of the Czech National Theatre in Brno

The gala opening of Brno's permanent professional Czech theatre in the renovated dance hall of the hostelry “U Marovských” on the corner of Ratvitovo náměstí and Veverří ulice was supposed to have included Bedřich Smetana's “national opera”, *The Bartered Bride*. However, the performance which had been planned for 29 November 1884 never took place. The day after the building commission had approved the newly renovated hall, a fire broke out on 26 November which partly damaged the auditorium. Although the fire was quickly extinguished by the Brno fire brigade, the gala opening had to be postponed for repair work. The opening was moved to 6 December 1884, but instead of *The Bartered Bride*, Josef Jiří Kolár's tragedy *Magelona* was scheduled. The first theatre sign still bore the name Czech National Theatre. It is no coincidence that on 13 December of that year the first issue of *Hudební listy* (Music Pages), edited by Janáček, was published with the subtitle “A magazine dedicated to music and the art of the theatre”. From Janáček's manifesto on the front page of the magazine it is clear that the primary goal of the new periodical was to provide information on the theatre scene in Brno:

The moment that we have waited so long for has finally arrived: the National Theatre of Art has opened! This signifies a new era for Brno and for the whole of Moravia. In order to make it as significant as possible for our nation we have decided to publish the weekly “Hudební listy”, which throughout the theatre season will review succinctly and without bias both opera and drama, something which for various reasons the daily newspapers are unable to accomplish.¹

Obr. 15./ Fig. 15. Titulní list prvního čísla Janáčkových *Hudebních listů*./ The front cover of the first issue of Janáček's *Hudební listy*.